
زعفران گران

پژوهشگر:

سریبه شیرافکن

دستیران پژوهش:

زهرا رستگاریا، فاطمه شیرافکن، عباس سعیدی

انتشارات لوح فکر
تهران ۱۴۰۰

www.ketab.ir

فهرست نویسی پیش از انتشار

سرشناسه: شیرافکن، سمیه، ۱۳۶۳ - / عنوان و نام پدیدآور: زعفران گران / پژوهشگر سمیه شیرافکن؛ دستیاران پژوهش زهرا رستگار، فاطمه شیرافکن. / مشخصات نشر: تهران: لوح فکر، ۱۳۹۹. / مشخصات ظاهری: ۱۴۷ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م. / شابک: ۴-۸۵۷۸۹۰-۹۶۴-۹۷۸ / وضعیت فهرست نویسی: فیبا / موضوع: زعفران / موضوع: Saffron crocus / موضوع: زعفران -- ایران -- صنعت و تجارت / موضوع: Iran -- Saffron crocus industry / موضوع: زعفران -- ایران -- کاشت / موضوع: Iran -- Planting -- Saffron crocus / موضوع: تدارکات بازرگانی -- مدیریت / موضوع: Business Management -- Logistics / شناسه افزوده: رستگار، زهرا، ۱۳۶۵ - / شناسه افزوده: شیرافکن، فاطمه / رده بندی کنگره: SB۳۱۷ / رده بندی دیویی: ۵۸۴/۳۸ / شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۲۵۹۶۳

با سپاس از

علیرضا خدادوست، نیما مهرپویا، تورج صابری‌وند، دانیال سالاری، منوچهر مالکی، ندا تقوی، آمنه شیرافکن، مریم رضایی و کشاورزان، کارگران، تاجران، شرکت‌های خصوصی، استادان دانشگاه و پژوهشگران، مسئولان سازمان‌های دولتی و تشکل‌های خصوصی زعفران - که نام آن‌ها در بخش گفت‌وگوشوندگان آمده‌است.
باسپاس از راهنمایی‌ها و همراهی‌های دکتر محمدحسن ابریشمی.

زعفران‌گران

پژوهشگر: آمنه شیرافکن

دستیاران پژوهش: زهرارستگاراندا، اطلس شیرافکن، عباس سعیدی

ویراستار: زینبی پرورش

طراح: تورج صابری‌وند

مدیر هنری و طرح جلد: پیمان دارابی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: آرماسا

چاپ اول: بهار ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۷۸-۹۰-۴

«تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است»

تلفن: ۶۶۴۱۶۴۱۴ (۰۲۱)، ۹۱۲۲۱۶۱۰۴۷ ایمیل: info@lfp.ir

نشانی: خ انقلاب، خ فخررازی، کوچه شهدای ژاندارمری، پلاک ۶۲، واحد ۴

۹	مقدمه
	پیش‌گفتار
۱۴	تاریخچه زعفران و تستیبه زعفران‌زارها
۱۴	زعفران در ایران باستان
۱۵	زعفران در جهان
۱۵	زعفران در ایران
۱۹	آمارهای غیرآماری
۲۰	جعبه سیاه
	فصل صفر. جهانی‌سازی زعفران
۲۷	برمودای برن‌دینگ زعفران ایرانی
۳۰	نگاه به مسئله از زاویه‌ای دیگر
	فصل اول. کشاورزی زعفران
۳۳	کشت زعفران
۳۹	فرهنگ زعفرانی
۴۰	زعفران ارگانیک
	فصل دوم. بازار و تجارت زعفران
۴۳	از مزرعه تا بازار و صادرکننده
۴۴	ساماندهی بازار زعفران
۴۶	کلی‌ترین فرآیند چرخه زعفران تا رسیدن به صادرکننده نهایی
۴۶	قیمت‌ها

۸۱ اهمیت زنجیره ارزش جهانی
۸۳ روش زنجیره ارزش جهانی
۸۴ حکمرانی
۸۵ ارتقا
۸۷ کاربردهای اخیر تحلیل زنجیره ارزش جهانی
۸۷ مشارکت بنگاه‌های خرد و متوسط در زنجیره ارزش منطقه‌ای و جهانی در صنایع کشاورزی
۸۹ مدل - زرگتی برای ورود تولیدکنندگان کوچک و متوسط به زنجیره ارزش به‌طور پایدار
۹۰ در برسم بازار
۹۱ دسترسی به آموزش
۹۱ ایجاد هماهنگی و همکاری
۹۱ هماهنگی و همکاری افقی
۹۲ هماهنگی و همکاری عمودی
۹۲ دسترسی به منابع مالی
<hr/>	
 فصل پنجم. اتاق فکر زعفران
۹۵ ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی
۹۵ سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی
۹۶ سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی
۹۷ نقش نشان‌های جغرافیایی در توسعه زنجیره ارزش زعفران
۹۸ تفاوت‌های نشان جغرافیایی و علامت تجاری
۹۹ مشکلات زعفران ایران
۱۰۰ کارکرد نشان‌های جغرافیایی برای زعفران ایران
۱۰۱ شورای ملی زعفران
۱۰۲ اتحادیه صادرکنندگان زعفران
۱۰۲ نبود مدیریت یکپارچه
۱۰۳ برنامه ریزی کشت
۱۰۴ تکروی و موازی کاری
۱۰۵ آمارها محرمانه هستند
۱۰۶ افغانستان

۱۰۹	کشاورزی پایدار
۱۱۰	ترویج‌گری
۱۱۵	فصل ششم. نتیجه‌گیری
پیوست ۱	
۱۱۹	پیوست ۱: پژوهشگر زعفران ایران
۱۲۵	پیوست ۲: نخبه‌ای در جمع یک درصد
۱۲۹	پیوست ۱: ۵۱. فیرنا می بهبود تولید، فراوری، توزیع و صادرات زعفران
۱۳۲	پیوست ۴: سیرت امامان شاکتی
۱۳۶	پیوست ۵: مشکلات مواد صادرات زعفران
۱۳۹	پیوست ۶: داستان یک پررس
۱۴۲	پیوست ۷: پروژه توسعه زنجیره ارزش زعفران (مطالعات شناختی زعفران یونیدو)
۱۴۴	گفت‌وگو شونندگان

WWW.KOTAPU.COM

زعفران‌گران پژوهش است که بنا دارد با کنار هم آوردن حوزه‌های مختلف دانشگاه و زمین کشاورزی و بازرگانی و مدرن، حال‌وهوای امروز صنعت زعفران در ایران را پیش‌روی مخاطب این حوزه باز کند. این کتاب حاصل دو سال فعالیت میدانی است. روش تحقیق علاوه بر پژوهش اسنادی و کتابخانه‌ای، اغلب بر کار میدانی و گفت‌وگوهای عمیق متمرکز بوده است. در این پژوهش، ما با اساتید و چهره‌های کارشناس در رده‌های مختلف، و نیز - هفتاد کشاورز و کارگر و ده‌ها تاجر زعفران گفت‌وگو کرده‌ایم و به بخش‌های مختلف زعفران‌خیز استان خراسان نیز سفر کرده‌ایم. ماحصل، سوای نتایج پژوهش تجاری و صنعتی، پی‌بردن به این نکته است که زیست نزدیک به ۱۵۰ هزار خانوار ایرانی، بیش از هر زمان دیگری، با صنعت زعفران درهم تنیده شده و هرگونه اتفاق مثبت و منفی در این حوزه، معیشت و زندگی آن‌ها را تحت الشعاع خود قرار خواهد داد.

در متن کتاب، گاهی نکاتی از زبان کشاورز، کارشناس، مسئول دولتی و استاد دانشگاه تکرار شده است. بنا داشتیم در ویرایش نهایی مطالب تکراری را حذف کنیم، اما این موارد را حذف نکردیم. علت تفاوت نگاه ایشان به مسئله‌ای واحد بود که حدس زدیم برای مخاطبان جالب توجه خواهد بود.

اگر بخواهیم با رویکرد توسعه پایدار به مسئله زعفران در ایران بنگریم، حفظ چرخه تولید زعفران و توسعه بین‌المللی آن بیش از هر زمان دیگری مورد تأکید است. چراکه زعفران با حال‌وهوای این روزهای بی‌آبی در ایران ایاق است و از جمله محصولات محصولاتی است که در آب‌وهوای کم‌بارش نیز قابل کاشت و برداشت است.